

„Czym powinien kierować się inwestor przy wyborze pompy ciepła
– która pompa ciepła jest dobra?”

Warszawa, 02-10-2024

Stowarzyszenie Producentów
i Importerów **Urządzeń Grzewczych**

Czym powinien kierować się inwestor przy wyborze pompy ciepła?

- podstawowymi parametrami, własnościami typuszergu pomp ciepła danego producenta (*SCOP, hałas, międzynarodowe certyfikaty potwierdzające parametry jak i dostęp do części zamiennych*),
- okresem oraz zakresem gwarancji producenta (gwaranta) jak i zasad jej utrzymania,
- jeżeli jest to możliwe opinią innych użytkowników danego wybranego producenta,
- doborem konkretnego modelu pompy ciepła do budynku przez osobę uprawnioną (projektanta) wraz z systemem grzewczym zapewniając możliwie najwyższą sprawność systemu,
- montażem oraz serwisem przez autoryzowanego partnera producenta (gwaranta) z dodatkowym potwierdzeniem certyfikacji krajowej i międzynarodowej (*UDT, EHPA Q, HP KEYMARK*).

Która pompa ciepła jest „dobra”?

- pompa ciepła daje tylko możliwości a ich wykorzystanie zależy od prawidłowego doboru,
- każda prawidłowo dobrana pompa ciepła jest „dobra”,
- prawidłowa interpretacja podstawowych parametrów pompy ciepła jak i systemu grzewczego pozwoli wybrać „dobrą” pompę ciepła osiągając możliwie najwyższą efektywność energetyczną (SCOP).

**Nie ma „złych” pomp ciepła są „złe” doборы.
Pompa ciepła jest dobra jeżeli prawidłowo została dobrana.**

TRANSPORT ENERGII (do 80% z OZE)

do 80%

- Oził

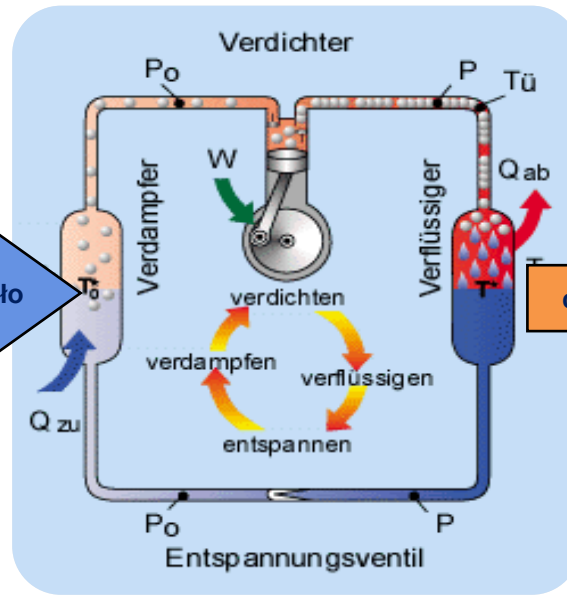
ŚRODOWISKO NATURALNE do -24°C

ENERGIA ODNAWIALNA

ENERGIA NIEKONWENCJONALNA

20% (za to płacimy)

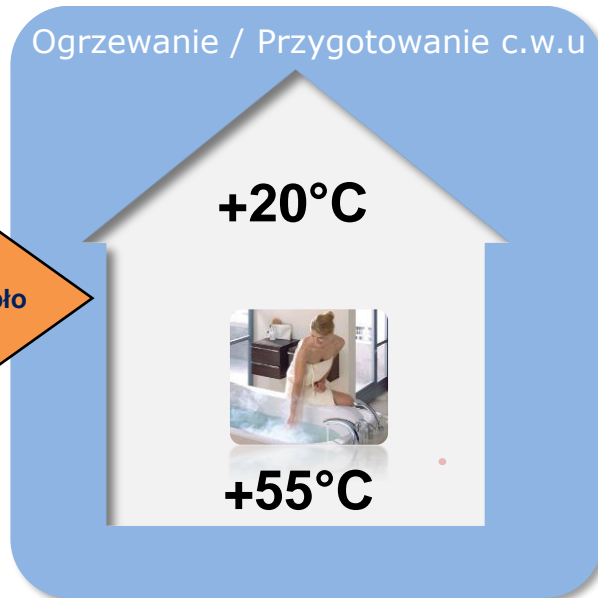
koszt energii elektrycznej...

POMPA CIEPŁA

100% (otrzymujemy)

koszt energii elektrycznej...

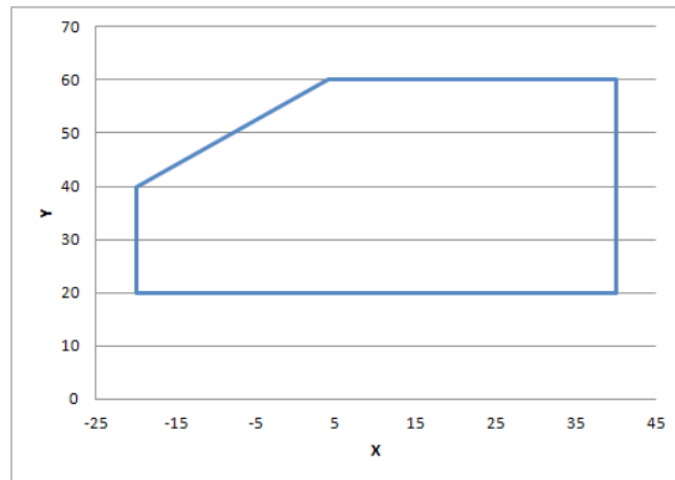
Podstawowe parametry opisujące pompy ciepła

- Zakres pracy „**koperta pracy**”
- Współczynnik wydajności **COP** (ang. Coefficient of Performance)
- Współczynnik sezonowej wydajności **SCOP** (Seasonal Coefficient of Performance)
- Tryb pracy pompy ciepła „**punkt biwalentny**”
- Parametry pracy „**przepływy nośnika ciepła**”

Zakres pracy „koperta pracy”

Przedstawia granice zastosowania pompy ciepła ze względu na:

- zastosowanie systemu ogrzewania (*podłógówka, grzejniki*),
- strefę klimatyczną w przypadku „powietrznych pomp ciepła”,
- zabezpieczeniem pompy ciepła przed uszkodzeniem (*sprężarki*)

Przykład:
R410A
-20°C 4bar | 40°C 24bar

Rys. Przykład koperty pracy „powietrznej” pompy ciepła z zakresem **do -20°C** temperatury zewnętrznej oraz z temperaturą zasilania **+40°C** przy -20°C. Zastosowanie: **ogrzewanie płaszczyznowe.**

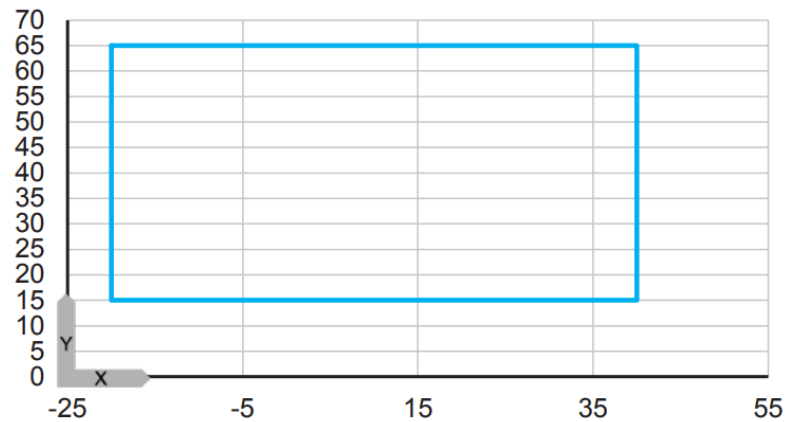

Zakres pracy „koperta pracy”

Przedstawia granice zastosowania pompy ciepła ze względu na:

- zastosowanie systemu ogrzewania (*podłógówka, grzejniki*),
- strefę klimatyczną w przypadku „powietrznych pomp ciepła”,
- zabezpieczeniem pompy ciepła przed uszkodzeniem (*sprężarki*).

Przykład:
R410A
-20°C 4bar | 55°C 34bar

Rys. Przykład koperty pracy „powietrznej” pompy ciepła z zakresem **do -20°C** temperatury zewnętrznej oraz z temperatura zasilania **+65°C** przy -20°C. Zastosowanie: **ogrzewanie grzejnikowe** (każdy typ ogrzewanie do max 60°C).

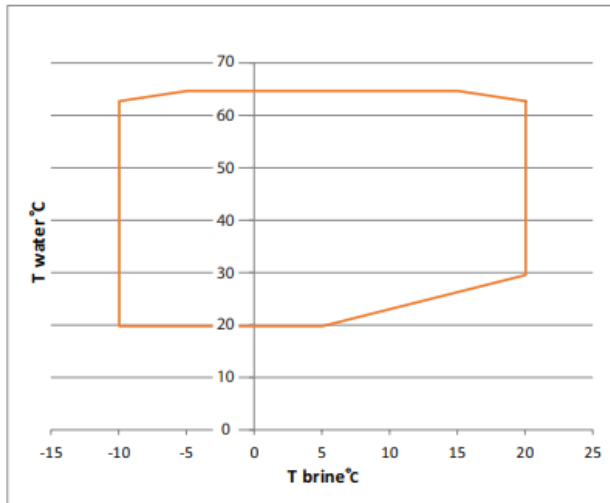

Zakres pracy „koperta pracy”

Przedstawia granice zastosowania pompy ciepła ze względu na:

- zastosowanie systemu ogrzewania (*podłógówka, grzejniki*),
- strefę klimatyczną w przypadku „powietrznych pomp ciepła”
- zabezpieczeniem pompy ciepła przed uszkodzeniem (*sprężarki*).

Przykład:

R410A
5°C 10bar | 55°C 34bar

Rys. Przykład koperty pracy „gruntowej” pompy ciepła z pełnym z temperaturą zasilania **+65°C** przy 0°C (nośnika ciepła z gruntowego wymiennika ciepła). Zastosowanie: **ogrzewanie grzejnikowe** (każdy typ ogrzewanie do max 60°C).

Współczynnik wydajności COP (ang. Coefficient of Performance)

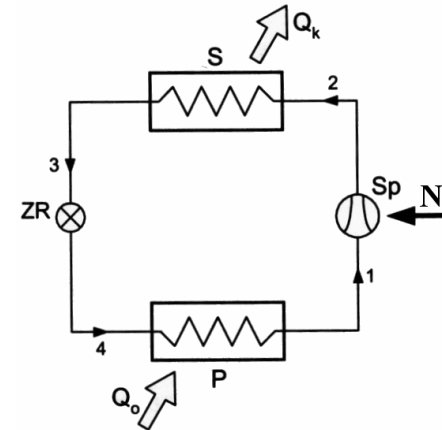
Przedstawia wydajność pompy ciepła w „konkretnym” punkcie pracy oraz prędkości obrotowej sprężarki:

Pompy ciepła typu **powietrze woda** (na przykładzie ATHENA 18 marki THERMIA):

- **A7|W35 COP 5,09** wg EN 14511 | **COP 3,37** (100%)
- **A2|W35 COP 4,2** wg EN 14511 | **COP 3,15** (100%)
- **A-7|W35 COP 2,93** wg EN 14511 | **COP 2,93** (100%)
- **A-7|W55 COP 2,42** wg EN 14511 | **COP 2,42** (100%)

Pompy ciepła typu **glicol woda** (na przykładzie ATLAS 18 marki THERMIA):

- **B0|W35 COP 4,98** wg EN 14511 | **COP 4,50** (100%)
- **B0|W55 COP 3,10** (60%) | **COP 3,00** (100%)
- **B5|W35 COP 5,70** (60%) | **COP 4,90** (100%)
- **B5|W55 COP 3,40** (60%) | **COP 3,30** (100%)

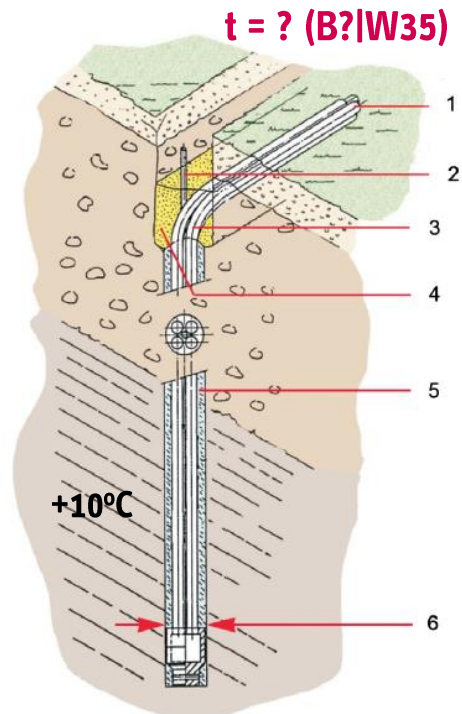

Schemat ideowy sprężarkowej pompy ciepła:
P- parownik, S - skraplacz, Sp - sprężarka,
ZR - zawór rozprężny

Współczynnik wydajności COP

$$COP = \frac{\dot{Q}_k}{\dot{N}_t}$$

$\dot{Q}_k$ - wydajność cieplna skraplacza w [kW],
 $\dot{N}_t$ - zapotrzebowanie na moc elektryczną niezbędną do napędu sprężarki w [kW]

Współczynnik sezonowej wydajności SCOP (*Seasonal Coefficient of Performance*)

Uwzględnia **wszystkie punkty rocznej pracy pompy ciepła**, które zależą od:

- systemu ogrzewania („podłogówka”, „grzejniki”),
- typu regulacji temperatury zasilania systemu ogrzewania („pogodówka”, „stałotemperaturowo”),
- trybu pracy pompy ciepła (*monowalentny, biwalentny (pkt biwalentny)*),
- klimatu (*umiarkowany, zimny*).

Pompy ciepła typu **powietrze woda** (na przykładzie ATHENA 18 marki THERMIA):

- **W35 SCOP 4,63** wg EN 14825 (*klimat umiarkowany, „pogodówka”*)
- **W55 SCOP 3,59** wg EN 14825 (*klimat umiarkowany, „pogodówka”*)
- **W55 SCOP 3,42** (*pkt biwalentny -8, Warszawa, „pogodówka”*)
- **W55 SCOP 2,63** (*pkt biwalentny -8, Warszawa, „stałotemperaturowo”*)

Pompy ciepła typu **glicol woda** (na przykładzie ATLAS 18 marki THERMIA):

- **W35 SCOP 6,15** wg EN 14825 (*klimat umiarkowany, „pogodówka”*)
- **W55 SCOP 4,55** wg EN 14825 (*klimat umiarkowany, „pogodówka”*)

Tryb pracy pompy ciepła „punkt biwalentny”

Punkt biwalentny dotyczy głównie „powietrznych” pomp ciepła. Definiuje on temperaturę biwalentną do której pracuje pompa ciepła samodzielnie a po jej przekroczeniu pracuje razem ze źródłem szczytowym. Ma on wpływ na:

- relację kosztów inwestycyjnych i eksploatacyjnych,
- udział pompy ciepła w rocznym zapotrzebowaniu na energię grzewczą budynku,
- średnią roczną prędkość obrotową sprężarki (*sprężarki inwerterowe*),
- SCOP pompy ciepła.

Tabela: Przedstawia różne warianty doboru tych samych modeli pomp ciepła. Na potrzeby obliczeń oparto się na typoszeregu **powietrznych pomp ciepła** marki STIEBEL ELTRON. Do analizy przyjęto **budynek o zapotrzebowaniu na moc grzewczą 18kW**, który jest zlokalizowany **w miejscowości Warszawa**. Utrzymywana temperatura wewnętrzna 20°C.

typ ogrzewania model pompy ciepła	"podłogówka"			"grzejniki"			"grzejniki"		
	1	2	3	1	2	3	1	2	3
pkt biwalentny	0	-6	-10	-1,2	-5,8	-11,1	-1,2	-5,8	-11,1
parametr [oC]	W35	W35	W35	W55	W55	W55	W55	W55	W55
sposób zasilania c.o	"pogodówka"	"pogodówka"	"pogodówka"	"pogodówka"	"pogodówka"	"pogodówka"	"stała temp."	"stała temp."	"stała temp."
SCOP [-]	3,63	3,89	3,73	3,1	3,39	3,29	2,43	2,58	2,54
udział PC	90%	99%	100%	92%	99%	100%	93%	99%	100%
średnia prędkość	75%	74%	60%	68%	66%	53%	68%	66%	53%
OZE [kWh]	19634	21984	21879	18586	20851	20817	16321	18125	18102
Grzałka [kWh]	2789	303	23	2446	319	10	2156	339	9
Sprężarka [kWh]	7478	7615	8000	8870	8732	9075	11425	11438	11791
Za to płacimy [kWh]	10267	7918	8023	11316	9051	9085	13581	11777	11800
Dostarczone ciepło [kWh]	29901	29902	29902	29902	29902	29902	29902	29902	29902

Tryb pracy pompy ciepła „punkt biwalentny”

Punkt biwalentny dotyczy głównie „powietrznych” pomp ciepła. Definiuje on temperaturę biwalentną do której pracuje pompa ciepła samodzielnie a po jej przekroczeniu pracuje razem ze źródłem szczytowym. Ma on wpływ na:

- relację kosztów inwestycyjnych i eksploatacyjnych,
- udział pompy ciepła w rocznym zapotrzebowaniu na energię grzewczą budynku,
- średnią roczną prędkość obrotową sprężarki (*sprężarki inwerterowe*),
- SCOP pompy ciepła.

Tabela: Przedstawia różne warianty doboru tego samego modelu pomp ciepła. Na potrzeby obliczeń oparto się na **gruntowej pompie ciepła** z typoszeregu marki Thermia oraz dla porównania na powietrznych pomp ciepła marki STIEBEL ELTRON. Do analizy przyjęto **budynek o zapotrzebowaniu na moc grzewczą 18kW**, który jest zlokalizowany **w miejscowości Warszawa**. Utrzymywana temperatura wewnętrzna 20°C.

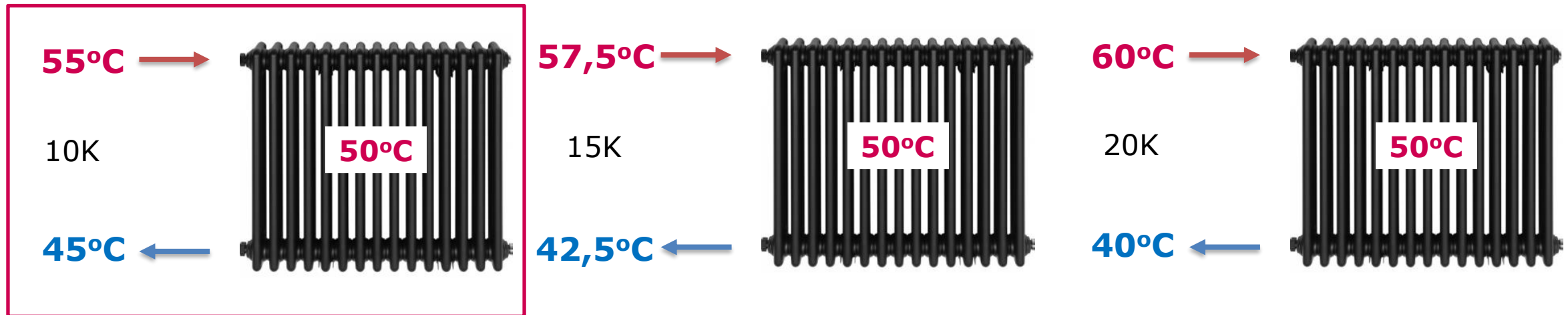
typ pompy ciepła	"gruntowa"			"powietrzna"		
typ ogrzewania	"podłógówka"	"grzejniki"	"grzejniki"	"podłógówka"	"grzejniki"	"grzejniki"
model pompy ciepła	4	4	4	2	2	2
pkt biwalentny	monowalentny	monowalentny	monowalentny	-6	-5,8	-5,8
parametr [oC]	W35	W55	W55	W35	W55	W55
sposób zasilania c.o	"pogodówka"	"pogodówka"	"stała temp."	"pogodówka"	"pogodówka"	"stała temp."
SCOP [-]	5,85	4,54	3,16	3,89	3,39	2,58
udział PC	100%	100%	100%	99%	99%	99%
średnia prędkość	-	-	-	74%	66%	66%
OZE [kWh]	24790	23318	20430	21984	20851	18125
Grzałka [kWh]	0	0	0	303	319	339
Sprężarka [kWh]	5112	6584	9472	7615	8732	11438
Za to płacimy [kWh]	5112	6584	9472	7918	9051	11777
Dostarczone ciepło [kWh]	29902	29902	29902	29902	29902	29902

Parametry pracy „przepływ nośnika ciepła”

Przepływ nośnika ciepła ma wpływ na różnicę temperatur między zasilaniem a powrotem z instalacji c.o. przy danej mocy grzewczej. Od niego zależy:

- max temperatura zasilania systemu grzewczego,
- średnica wewnętrzna rurociągu,
- COP oraz SCOP pompy ciepła,
- koszty eksploatacyjne.

Rys. Zachowana moc grzejników dla średniej 50°C przy różnych temperaturach zasilania, które zależne są od przepływu (różnicy temperatur między zasilaniem a powrotem). Im mniejsza różnica temperatur tym większy wyagany przepływ i odwrotnie.

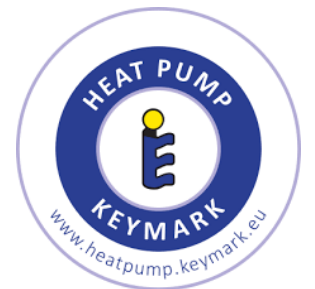
Czym powinien kierować się inwestor przy wyborze pompy ciepła?

- podstawowymi parametrami, własnościami typuszergu pomp ciepła danego producenta (*SCOP, hałas, międzynarodowe certyfikaty potwierdzające parametry jak i dostęp do części zamiennych*),
- okresem oraz zakresem gwarancji producenta (gwaranta) jak i zasad jej utrzymania,
- jeżeli jest to możliwe opinią innych użytkowników danego wybranego producenta,
- doborem konkretnego modelu pompy ciepła do budynku przez osobę uprawnioną (projektanta) wraz z systemem grzewczym zapewniając możliwie najwyższą sprawność systemu,
- montażem oraz serwisem przez autoryzowanego partnera producenta (gwaranta) z dodatkowym potwierdzeniem certyfikacji krajowej (*UDT, EHPA Q*).

Która pompa ciepła jest „dobra”?

- pompa ciepła daje tylko możliwości a ich wykorzystanie zależy od prawidłowego doboru,
- każda prawidłowo dobrana pompa ciepła jest „dobra”,
- prawidłowa interpretacja podstawowych parametrów pompy ciepła jak i systemu grzewczego pozwoli wybrać „dobrą” pompę ciepła osiągając możliwie najwyższą efektywność energetyczną (*SCOP*).

**Nie ma „złych” pomp ciepła są „złe” doборы.
Pompa ciepła jest dobra jeżeli prawidłowo została dobrana.**

Dziękuję za uwagę

Warszawa, 02.10.2024

Adam KONISZEWSKI

e-mail: biuro@spiug.pl

